

Úti beszámoló az Ausztriai terepi kutatóútról

Jánvári Szabolcs

2025. 05.

A terepi kutatóút ideje: 2025.05.8-2025.05.11.,

Helyszíne Ausztria, Leoben és környéke

A kutatóút első napját leutazással töltöttük, valamint a szállás elfoglalása után a Montanuniversität Leoben épületében egy eligazító szemináriumon vettünk részt, amin helyi kutató kollegák ismertették a gyakorlat során bejárásra kiválasztott helyszínek, ércesedések, nyersanyagtelepek általános geológiai jellemzőit valamint teleptani viszonyait. Az ismertető során kiemelt figyelmet kapott a telepek tektonikai – rétegtani helyzete, ásványos felépítése, valamint gyorstalpalót kaptunk a terület kutatástörténetéből is.

A második napon az Erzbergi vasércbánya megtekintésével kezdtünk. A bányában sziderites ércet, „pátvasércet” fejtenek (hidrotermás-metaszomatikus ércesedés). Érdekességgént néhol egyéb szulfidos indikációk is előfordulnak. A bánya igen jó betekintést ad a terület tektonikai fejlődésébe is.

Kilátás az erzbergi bánya egyik középső szintjéről

A nap hátralévő részében két Oberdorf melletti magnezitbányát látogattunk meg. Ezekben a bányákban úgynevezett pátos magnezitet fejtenek, mely felhasználása az építőipar mellett főként a kohászatban van, ahol is salakképző anyagként alkalmazzák. A magnezittelepek létrejöttére számos tudományos magyarázat van, egységes megállapodás még nem született a szakemberek között sem. Az viszont a teleptani

viszonyokból, rendelkezésre álló adatokból talán kijelenthető hogy az erzbergi vasérccek rokon képződményekről van szó. A magnezittelepek útolagos behatás során kissé átalakultak, részlegesen talkká mállottak. Ezt is fejtették egy időben a bányaterületeken, főként történelmi bányászat keretében.

A harmadik napi program a Bleibergi Pb-Zn bánya megtekintése volt. A területen az Alpesi típusú MVT ércesedések egyik igen klasszikus előfordulása tanulmányozható. Bleibergben a termelés jelenleg szünetel, de a régió továbbra is kutatás tárgyát képezi az előforduló főbb ércásványok (szfalerit, galenit) magas germánium és gallium tartalma miatt. A tanulmányút során lehetőségünk volt leszállni a mélyszinti bányaüzem egyik felső szintjére, és in-situ megfigyeléseket végezni az ércesedésen. Ezután helyi kollegák kalauzolásával a történelmi (ókor-kora újkor) bányászati emlékeinek megtekintésével zártuk a napot.

Részlegesen tömedékelt várat az Antoni-akna felsőbb szintjeinek egyikén Bleibergben

A negyedik nap hazautazás előtt a Pirkach völgyben tekintettünk meg egy szintén Alpi MVT ércindikációra hajtott kutatótárót. Mintavételezés közben megfigyeltük a szöveti, rétegtani hasonlóságokat és eltéréseket Bleiberghez képest, majd következtettünk az esetleges képződési környezetekre, összegeztük a felismert genetikai bélyegeket.

Pirkach kutatótárója

A terepi kutatóút során rendkívül hasznos tudást szereztünk az Alpok jellemzőbb ércesedéseiről. A modellek, elméletek elsajátítása mellett a terepi megfigyelések hozzásegítettek minket egy maradandó, naprekész és újszerű tudáshalmaz elsajátításához. Kiváló lehetőség volt továbbá megismerkedni a Leobeni kutatókkal, hallgatótársakkal akik szintén értékes információkkal szolgáltak a terület geológiájáról, a bánya- és feldolgozóipar működéséről, valamint a külföldi tanulási lehetőségekről. Ezen kívül nagyszerű útitársnak is bizonyultak.